

Kronika
obce
VALASKÁ
rok 2020

Zápis do obecnej kroniky za rok 2020 bol prerokovaný na zasadnutí

obecného zastupiteľstva dňa 14. 12. 2022

Starosta obce Valaská – Mgr. Peter Jenča

Kronikárka obce Valaská – Mgr. Kristína Magerová

OBSAH

1. Verejný a spoločenský život	4
1.1. Občianske združenia a organizácie pôsobiace v obci Valaská	10
2. Obyvateľstvo	10
3. Obecná samospráva	11
3.1. Obecné zastupiteľstvo	11
3.2. Komisie pri obecnom zastupiteľstve	11
3.3. Zasadnutia obecného zastupiteľstva	12
3.4. Technické služby Valaská	13
3.5. Výsledky volieb v obci Valaská	14
4. Hospodársky život, výstavba a zmeny charakteru obce	14
4.1. Rozpočet	16
4.2. Poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Valaská.....	18
4.3. Ovčiarstvo a iné	19
5. Školstvo	21
5.1. Materská škola Valaská	21
5.2. Základná škola Jaroslava Simana	22
5.3. Základná umelecká škola Valaská	24
5.4. Odborné učilište internátne Valaská	25
5.5. Centrum pre deti a rodiny Valaská	27
5.6. Centrum príležitostí Valaská	28
6. Kultúra	28
6.1. 550. výročie vzniku obce Valaská	29
7. Šport	31
8. Cirkevný život	32
9. Zdravotníctvo	32
10. Počasie	32
11. Dianie vo svete	33
Spríevodný materiál – Fotografická dokumentácia.....	35

1. Verejný a spoločenský život

Celou spoločnosťou rezonoval výskyt nového, doposiaľ neprebádaného vírusu COVID 19. Začiatkom roka sa vírus šíri svetom a naša krajina je zatiaľ v bezpečí. COVID 19 je zatiaľ považovaný za vírus. Pomerne aktuálnou témou je aj plánovaný odchod Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie, stalo sa tak napokon 31. januára.

30. januára - Krízový výbor Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) vyhlásil stav globálnej zdravotnej núdze. Respiračný vírus COVID 19 už odborníci vo svete označujú ako pandémie. 6. marec je deň, kedy sa v našej krajine objavil prvý prípad koronavírusu. Napriek opatreniam vlády, ktoré mali slúžiť na zamedzenie šíreniu tohto vírusu je na Slovensku nakazených každým dňom viac a viac ľudí. Žiaľ pribúdajú úmrtia a veľa hospitalizovaných pacientov v nemocniciach potrebuje umelú pľúcnu ventiláciu. Veľa sa diskutuje aj o policajnom zásahu v americkom meste Mineapolis, kde pri policajnom zásahu zomrel George Floyd. Smrť Afroameričana vyvolala v USA pobúrenie, vlnu demonstrácií a násilných protestov. Pre mnohých boli zaujímavé aj augustové prezidentské voľby v Bielorusku, ktoré nakoniec vyhral Alexander Lukašenko, ktorý vládne v krajine už 26 rokov. Opozícia označila hlasovanie za zmanipulované a začala organizovať sériu protestných mítingov a demonstrácií. Veľmi nás potešila aj návšteva našej pani prezidentky, ktorá si pozrela naše komunitné centrum a práčovňu.

Často skloňovanou témou v našej obci bola aj téma Cyklotrasa Brezno-Valaská. V čase keď obec a poslanci OcZ súhlasili s týmto projektom, boli informácie iné ako skutočná realita. Začalo sa s budovaním tejto cyklotrasy a na povrch postupne vyplávali okolnosti, ktoré ovplyvnili život občanov našej obce v starej časti. Cyklotrasa vedie nakoniec takmer popred ich dvory.

V tomto roku ubehlo 25 rokov od vzniku Spolku bývalých urbarialistov – pozemkové spoločenstvo Valaská, terajšie Urbárske spoločenstvo (UPS).

Naša obec v tomto roku oslavuje krásne 550. výročie prvej písomnej zmienky.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

17. januára bol veliteľ Dobrovoľného hasičského zboru obce Valaská pozvaný do Hliníka nad Hronom na slávnostné podujatie s názvom „Hasiči hasičom 2019“, kde z rúk ministerky vnútra, Denisy Sakovej, prevzal ocenenie pre náš hasičský zbor. Naši hasiči boli ocenení v kategórii „Zásahová činnosť - hasičský čin kolektívu,,.

24. januára SAD Zvolen oznámila, že prestáva premávať na pravidelných linkách.

25. januára predstavitelia okresu Brezno vyjednali so SAD Zvolen osobité podmienky prepravy pre našich obyvateľov.

Vo **februári 2020** prvýkrát na Ministerstve zdravotníctva SR zasadal ústredný krízový štáb ohľadom preventívnych opatrení ohľadom vírusu COVID 19.

1. februára Tanečný orchester Valaská zorganizoval v Hronci 2. ročník stredoslovenského muzikantského plesu.

22. februára sme v našej obci oslávili „Fášiangy“. O zábavu sa postaral MSS Krnohári, heligonkár Jožko Dolinský.

24. februára MO MS Valaská pri príležitosti 550. výročia osláv obce Valaská oživil pôvodnú tradíciu dedinských páračiek. Vo výstavnej sieni Kultúrneho domu vo Valaskej sa zišlo 31 žien, 3 dievčatá a 6 chlapi. Do spevu zahral na harmonike Ivan Pokoš, doprevádzala ho spevom Zuzana Svinčiaková pod vedením pani učiteľky Vlasty Pastorkovej. Čaro párania peria umocňovali rôzne spomienky prítomných na to, ako to bolo v minulosti, tajomné príbehy, zaujímavosti zo života.

25. februára sa uskutočnila výročná členská schôdza Jednoty dôchodcov vo Valaskej. Zúčastnení hostia - starosta obce Mgr. Peter Jenča, zástupca starostu obce Ing. Ján Dundovič, predsedníčka ZO JDS Podbrezová /ktorá zastupovala OO JDS/, p. Danka Králiková a p. Silvia Krupová si vypočuli ambiciózny plán pre rok 2020.

26. februára sme si pripomenuli 120. výročie narodenia **Antona Augustína Baníka**. Zaoberal sa aj vedeckovýskumnou prácou, bol špičkovým odborníkom na objavovanie a uchovávanie starých tlačív, kníh, rukopisov a dokumentov. Spolupracoval na úprave Pravidiel slovenského pravopisu.

27. februára boli Marián Kočner a Pavol Rusko odsúdení v kauze zmienek TV Markíza.

29. februára sa uskutočnili parlamentné voľby, ktoré vyhrala strana Igora Matoviča - OĽANO.

V **marci** sa distribuovali v obci za pomoci dobrovoľníkov rúška, ktoré ušili šikovné ženy v našej obci.

5. marca sa uskutočnila výročná členská schôdza miestneho spolku Červeného kríža. Účasťou program obohatili aj predsedníčka Územného spolku SČK PhDr. Zuzana Stanová, podpredsedníčka ÚSČK Zuzana Spodniaková a MUDr. Ľubomíra Dolinská.

6. marca bol u nás na Slovensku potvrdený prvý prípad nákazy korona vírusom COVID 19. Išlo o 52-ročného muža z Bratislavského kraja, ktorý nemal cestovateľskú anamnézu, avšak jeho syn bol v polovici februára v Benátkach.

Prvé opatrenia proti epidémii boli prijaté **6. marca 2020**.

06. marca sa konal Matičný pochod „S úctou a vďakou“, ktorý bol súčasťou osláv 75. výročia oslobodenia obce Valaská. Konal sa v úzkej spolupráci MO MS a žiakov a pedagógov ZŠ Jaroslava Simana. O 16 hodine sa uskutočnil akt kladenia vencov pri pamätníkoch SNP vo Valaskej a v Starej Valaskej.

Dňa **7. marca** sa potvrdil pozitívny test synovi 52-ročného muža z Bratislavského kraja, ktorý bol potvrdený ako pacient „0“, teda prvý nosič daného ochorenia.

Od **12. marca** bola vyhlásená na Slovensku mimoriadna situácia v súvislosti s ochorením COVID 19. Povinné je prekrytie horných dýchacích ciest v interiéri.

12. marca sa uskutočnilo prvé rokovanie poroty súvisiace s vyhodnotením prieskumu, ktorý prebehol medzi občanmi a súťažných architektonických návrhov projektu „Revitalizácia verejných priestorov obce Valaská – Námestie 1. mája“.

Od **16. marca** boli uzavreté všetky školy a zároveň začal platiť núdzový stav.

20. marca sa uskutočnila ustanovujúca schôdza Národnej rady po parlamentných voľbách a v našej obci sa začala distribúcia rúšok, ktoré ušili naše šikovné krajčírky.

21. marca prezidentka Zuzana Čaputová vymenovala vládu Igora Matoviča.

2. apríl SAD Zvolen funguje v núdzovom režime, nepremávajú mnohé spoje

6. apríla bol v prípade vraždy Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej odsúdený vykonávateľ vraždy, Miroslav Marček.

6. apríl NsP Brezno vyhlasuje núdzové fungovanie nemocnice aj ambulancii.

22. apríla Ústredný krízový štáb schválil prvú fázu uvoľnenia opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19.

24. apríla došlo k zemetraseniu 7 kilometrov od mesta Strážske s magnitúdou 3,3.

27. apríla sa uskutočnilo výberové konanie na pozíciu riaditeľa Základnej školy Jaroslava Simana vo Valaskej.

30. apríla došlo k zemetraseniu neďaleko od Michaloviec s magnitúdou 2,3.

6. mája Ústredný krízový štáb schválil druhú a tretiu fázu uvoľnenia opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19.

20. mája Ústredný krízový štáb schválil štvrtú fázu uvoľnenia opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19.

Od **1. júna** prebieha sčítanie domov a bytov bez účasti obyvateľov.

1. júna nastupujú deti MŠ a žiaci prvého až piateho ročníka na prezenčnú výučbu.

3. júna Ústredný krízový štáb schválil piatu fázu uvoľnenia opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19.

10. júna Ústredný krízový štáb schválil šiestu fázu uvoľnenia opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19. Zároveň v tento deň Peter Pellegrini oficiálne oznámil odstúpenie zo strany SMER-SD.

11. júna v Spojenej škole vo Vrútkach došlo k útoku 22-ročného bývalého žiaka na učiteľov a žiakov školy, ktorý sa skončil smrťou zástupcu riaditeľa školy a zranením viacerých osôb.

14. júna prestal platiť na SR núdzový stav.

15. júna nastupujú na prezenčnú výučbu žiaci piateho až deviateho ročníka a žiaci stredných škôl.

8. júla sa opäť otvorilo detské ihrisko, ktoré je vynovené a upravený je aj terén ihriska.

17. júla boli vyhlásené výsledky súťaže "Revitalizácia verejných priestorov obce Valaská - Námestie 1. mája". Vyhral návrh autorov Kuklica-Smerek, architekti - Ing. arch. Peter Kuklica, Ing. arch. Martin Smerek, Ing. arch. Mgr. art. Juraj Hubinský
Spoluautorka: Ing. arch. Katarína Siváková.

18. júla zomrel dlhoročný člen Tanečného orchestra Valaská, hráč na pozaun, hudobný pedagóg, aranžér, skvelý a obetavý človek **Ján Bartanus**.

19. júla pri Bratislave slávnostne otvorili približne 30 km úsekov diaľnice D4 a rýchlostnej cesty R7.

29. júla sme v našej obci privítali vzácnu návštevu a to prezidentku Slovenskej republiky – **Zuzanu Čaputovú**. V obci navštívila konkrétne sociálny podnik WASCO, ktorý sídli v časti Piesok, v bývalých priestoroch Strojárne Piesok. Uvedená spoločnosť prevádzkuje pracovňu, ale aj komunitné centrum.

29. júla sme sa rozlúčili s našou najstaršou občiankou pani **Paulou Simanovou**, ktorá sa dožila krásneho veku 106 rokov.

1. augusta sa uskutočnil 3. ročník súťaže „O pohár starostu obce Valaská a Memoriál Pavla Zelenčíka“. Táto súťaž, otvára hasičskú sezónu nielen v Horehronskej hasičskej lige, ale aj na celom Horehroní. Výsledný čas stačil našim hasičom na pekné tretie miesto.

Táborové leto plné zážitkov pre deti nie len z Valaskej, Hronca, Osrbliu, Brezna, ale aj z Bratislavy či ďalej Prahy pripravilo OZ Bahniatka pod vedením Mgr. Silvie Paulovičovej.

Na potulky po Slovensku si na pomoc prizvala aj Mgr. Moniku Poliakovú. Počas táborového leta vzniklo veľa nových priateľstiev.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

28. augusta sme si v našej obci pripomenuli 75. výročie SNP.

9. septembra sme sa rozlúčili s našou občiankou pani **Žankou Babicovou**. Dlhé roky pracovala na miestnom národnom výbore, okrem iných aj na oddelení matriky. Pani Žanka vítala do života novorodencov, sobášila, prijímala v obradnej sieni jubilantov, robila rozlúčky.

1. októbra bol vyhlásený vládou Igora Matoviča opäť núdzový stav.

3. októbra sa na Slovensku uskutočnili doplnkové komunálne voľby.

11. októbra bolo nariadením Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR až do odvolania mimoriadne prerušené školské vyučovanie v stredných školách (okrem prvého až štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu), ako aj činnosť školských internátov a školských jedální pre týmto dotknutých žiakov stredných škôl, ďalej výučba v jazykových školách, skupinové vyučovanie v základných umeleckých školách, prevádzka centier voľného času a záujmové vzdelávanie v školách a školských zariadeniach.

24. októbra bol zavedený čiastočný zákaz vychádzania tzv. lockdown v druhej vlně pandémie koronavírusu.

31. októbra sa uskutočnilo prvé celoplošné testovanie na ochorenie COVID 19.

1. novembra celoplošné testovanie na ochorenie COVID 19.

7. novembra celoplošné testovanie na ochorenie COVID 19.

8. novembra celoplošné testovanie na ochorenie COVID 19.

26. novembra sme si pripomenuli 10. výročie smrti nášho občana **Jozefa Slivku**. Bol známym fujaristom a aj ich výrobcom. Taktiež bol zručným rezbárom a reštaurátorom.

Aj napriek nepriaznivej epidemiologickej situácii nás adventným obdobím preniesli krátke príhovory pri adventom venci, ktorý pripravili Technické služby Valaská a o výzdobu sa postaral kolektív OUI Valaská. Prvú adventnú nedeľu posvätil valaštiansky p. farár adventný veniec a sviečky a prihovoril sa nám predseda MO MS Matúš Magera. Žiaľ všetko sa dialo bez prítomnosti našich občanov. Program sa však s pomocou nášho pána farára Martina Trojana vysielal na živo na Facebooku farnosti Valaská a obce Valaská.

26. decembra bol infektológ Prof. Krčméry ako prvý na Slovensku zaočkovaný vakcínou proti ochoreniu COVID 19.

29. decembra vláda SR schválila predĺženie núdzového stavu na Slovensku o ďalších 40 dní.

31. decembra vláda schválila sprísnený zákaz vychádzania platný od 1. januára 2021 05:00 hod. z dôvodu rekordného počtu nakazených osôb.

Advent sa v našej obci taktiež niesol v duchu epidemiologických obmedzení. Adventné sviece sa zapalovali bez prítomnosti verejnosti. Bol však zabezpečený online prenos.

29. novembra prvú adventnú nedeľu posvätil náš pán farár Martin Trojan adventný veniec a sviece a spolu s prednostkou obecného úradu Danou Kmeťovou, so starostom obce Petrom Jenčom a predsedom MO MS Matúšom Magerom zapálili prvú adventnú sviecu. Druhú adventnú sviecu **6. decembra** zapálili predstavitelia vedenia škôl pôsobiacich na území našej obce a to p. riaditeľka ZUŠ Adriana Škrváňová, p. riaditeľka MŠ Iveta Babčanová, p. riaditeľka OUI Iveta Setvákova a p. zástupkyňa ZŠ Jaroslava Simana Miriam Slivková. Spoločné chvíle nám spríjemnili svojím spevom Miška a Jarka Bánikové. Tretiu adventnú sviecu **13. decembra** zapálili zástupcovia organizácií v našej obci, a to Jednota dôchodcov Valaská – p. Kúdelková, Červený kríž – p. Kováčová, Dobrovoľný hasičský zbor Valaská – p. Lengyel a OZ Valašťania – p. Kubove. S klavírnym doprovodom p. Pisára zaspievala Vaneska Morová. Štvrtú adventnú sviecu **20. decembra** zapálili starosta obce Valaská – Peter Jenča a náš duchovný otec Martin Trojan. Slávnostné chvíle blížiacich sa Vianoc umocnilo vystúpenie p. riaditeľky a pedagógov ZUŠ Valaská.

Celoplošné testovanie COVID 19 v našej obci

Od konca októbra do 21. novembra 2020, musela naša obec absolvovať tri kolá celoplošného testovania. Prvé dve testovacie kolá mala obec vytvorené štyri odberné miesta, v treťom testovacom kole boli už len dve. Prvé testovanie prebiehalo z 31.10. do 1.11. 2020, od siedmej do dvadsiatej druhej hodiny. Gestorom operácie „Spoločná zodpovednosť“ boli Ozbrojené sily Slovenskej republiky. Obec musela namiesto priestoru a zabezpečenia stolov a stoličiek (to boli prvotné požiadavky) kompletne zabezpečiť zdravotníkov, dobrovoľnícky personál – administratívnych pracovníkov, dobrovoľných hasičov. Sama si zabezpečila ochranné pomôcky a potrebný propagačný materiál. Potrebný materiál s testami a certifikátmi dorazil v neskorých večerných hodinách, večer pred testovaním. V prvom testovacom kole naši zdravotníci otestovali spolu 1832 obyvateľov, z toho bolo 31 pozitívnych, čo percentuálne vychádzalo na 1,69 %. O týždeň neskôr nás opäť čakalo dobrovoľné testovanie – 7. a 8. novembra 2020. V druhom kole bolo otestovaných 1905 obyvateľov a z toho bolo 17 pozitívnych, percentuálne vyjadrené 0,89 %. Vyšli sme v ústrety aj občanom, ktorí sa na odberné miesta nemohli dostať z dôvodu imobility. Takže mobilná odberná jednotka bola

využitá v prvom a treťom kole testovania. A prišla ku všetkým, ktorí o túto službu obec požiadali.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

1.1. Občianske združenia a organizácie pôsobiace v obci Valaská

OZ Dychový orchester Valaská (26 členov, dirigent Ján Jenča, predseda Róbert Hlaváčik).

Jednota dôchodcov Slovenska (223 členov a predsedníčka je Viera Sedláková).

MS Červený kríž (120 členov, predsedníčka je Renáta Kováčová).

Miestny odbor Matice slovenskej Valaská (má 177 členov a predsedom je Matúš Magera).

OZ Pekný deň (8 členov a predsedníčkou je Anna Gondová).

OZ Valaš'ania (má 40 členov a predsedom je Renáta Kubove).

Družstvo vlastníkov oviec Valaská

Urbárske pozemkové spoločenstvo vo Valaskej

Dobrovoľný hasičský zbor Valaská (má 86 členov a velí mu Michal Lengyel).

spevokol Lipka pri MO MS Valaská (má 30 členov a dirigentkou je Martina Hricovíny).

Pohrebné podporné združenie Betliar – odbočka č. 93 Valaská (má 776 členov, predsedníčka je Alena Hučková, tajomníčka Božena Daxnerová a pokladníčka Stela Kramlová).

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov - Základná organizácia Valaská (46 členov),

Členská základňa COOP Jednota Brezno - spotrebné družstvo Valaská (97 členov)

Naša obec má aj **Dobrovoľný hasičský zbor obce**, ktorý má 26 členov a velí mu Michal Lengyel. Členovia DHZO musia absolvovať základnú prípravu členov DHZ, výcvik používateľov dýchacej techniky a každý rok aj lekársku prehliadku. Náš DHZO je jediný v okrese Brezno, ktorý je zaradený do kategórie A (výjazd do 10 minút).

2. Obyvateľstvo

Počet narodených detí za rok 2020: 27 (17 dievčat a 10 chlapcov).

Počet sobášov: 8, z toho 3 v Rímsko-katolíckom kostole vo Valaskej

Úmrtia: 54 z toho 21 žien a 33 mužov.

K 31. 12. 2020 evidujeme 3 498 obyvateľov čo je o 52 menej ako v roku 2019.

Priemerný vek: 42,96 roka

Zmeny v stave obyvateľov za obdobie od 01. 01. 2020 do 31. 12. 2020:

Prišľahovaní do obce: 36

Prest'ahovaní v obci: 49

Odhlásení z obce: 66

Prihlásení na prechodný pobyt: 34

Počet občanov so zrušeným pobytom podľa § 7: 22

3. Obecná samospráva

Starosta obce: Mgr. Peter Jenča

Prednosta obecného úradu: Mgr. Dana Kmeťová

Zástupca starostu obce: Ing. Ján Dundovič

Hlavná kontrolórka obce: Ing. Bc. Mária Pohančaníková

3.1. Obecné zastupiteľstvo:

Volebný obvod č. 1: Ing. Ján Dundovič, PhDr. Zuzana Kúdelková, Milena Dobrotová, Ing. Peter Bánik, Mgr. Róbert Hlaváčik, PaedDr. Matúš Magera, Blažena Pastírová, Ing. Zuzana Rolincová, MSc.

Volebný obvod č. 2: Martin Krupa, Jozef Vrbovský, Mgr. Lucia Karolová.

3.2. Komisie pri OcZ Valaská:

Komisia pre financie a správu majetku:

predseda komisie: Ing. Ján Dundovič

členovia z radov poslancov: PhDr. Mgr. Zuzana Kúdelková, Mgr. Róbert Hlaváčik, Martin Krupa, Ing. Peter Bánik

členovia z radov obyvateľov obce: Ing. Miroslav Filipko

Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

predseda komisie: PhDr. Mgr. Zuzana Kúdelková (NAJ)

členovia: Ing. Zuzana Rolincová, MSc.(nezávislá kandidátka), Martin Krupa (SNS), Ing. Ján Dundovič (SMER-SD)

Komisia pre kultúru

predseda komisie: Jozef Vrbovský

členovia z radov poslancov: Mgr. Lucia Karolová, Mgr. Róbert Hlaváčik, Milena Dobrotová

členovia z radov obyvateľov obce: Tatiana Vilhanová, Anna Gondová

Komisia pre šport

predseda komisie: PaedDr. Matúš Magera

členovia z radov poslancov: Ing. Zuzana Rolincová, MSc., Mgr. Lucia Karolová

členovia z radov obyvateľov obce: Vendelín Štrba, Filip Kramla

Komisia pre životné prostredie, poľnohospodárstvo a ochranu prírodných hodnôt

predseda komisie: PaedDr. Matúš Magera

členovia z radov poslancov: Martin Krupa, Blažena Pastírová

členovia z radov obyvateľov obce: Ľubomír Múka, Ing. Zuzana Slezáková

Komisia pre sociálne veci a školstvo

predseda komisie: Blažena Pastírová

členovia z radov poslancov: Mgr. Lucia Karolová

členovia z radov obyvateľov obce: Mgr. Iveta Babčanová, Marta Petrová, Mgr. Danka Dorková, Viera Babčanová, Mgr. Beáta Némethová

Komisia pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán

predseda komisie: Martin Krupa

členovia z radov poslancov: Ing. Zuzana Rolincová, MSc., Blažena Pastírová, PhDr. Mgr. Zuzana Kúdelková, Ing. Peter Bánik, Milena Dobrotová

členovia z radov obyvateľov obce: Jozef Hucík, Anton Soliar, Jaroslav Poliak

3.3. Zasadanie Obecného zastupiteľstva v obci Valaská

1. zasadanie 19. 02. 2020
2. zasadanie 13. 05. 2020
3. zasadanie 24. 06. 2020
4. zasadanie 16. 09. 2020
5. zasadanie 18. 11. 2020
6. zasadanie 16. 12. 2020
7. zasadanie 30. 12. 2020

3.4. Technické služby obce Valaská

Riaditeľom Technických služieb Valaská bol v roku 2020 Michal Lengyel. Počet stálych zamestnancov bol 14, zamestnancov na dohodu o vykonaní práce bolo 8 (z toho 3 koscí na sezónnu prácu, 1 zamestnanec na správu a údržbu čističky odpadových vôd, 1 zamestnanec na správu a údržbu cintorína, 1 zamestnanec na opravu a údržbu verejného osvetlenia a rozhlasu, 1 upratovačka). V tomto roku boli prijatý dvaja noví zamestnanci a TS Valaská sa rozlúčili s dlhoročným pracovníkom Jánom Lenártom, ktorý odišiel na dôchodok. Pracovné aktivity a činnosť TS boli bohaté a vo veľkej miere sa podieľajú na zlepšení kvality života obyvateľov v našej obci. Išlo či už o bežné opravy (oprava osvetlenia, výmena žiaroviek, oprava WC, batérií, prečistenie odpadov) v nebytových priestoroch, v priestoroch Kultúrneho domu, kanceláriách OcÚ, zdravotnom stredisku, materskej škole, v priestoroch Klubu dôchodcov Stará Valaská, dome smútku, osádzanie nových stĺpov verejného osvetlenia, oprava stien, maľovanie, polozenie plávajúcej podlahy, montáž osvetlenia – budova KD Stará Valaská, čistenie kanalizácií, šácht a odpadových potrubí – Školská ul., ul. pod Lipovou, Hronská ul., Námestie 1. mája, Švermova ul., ul. TDH, ul. Kpt. Nálepku, ul. Pod Hrbom, Piesok. Dôležité bolo aj čistenie cestných rigolov od nánosov, dažďových vpustí a zvodov, monitoring odpadových šácht a potrubí – Švermova ul., ul. TDH, osadenie informačných tabúl. Tento rok sa podarila aj rekonštrukcia studničky na Piesku, betónovanie chodníka – Októbrova ul., oprava prepadnutých chodníkov – Námestie 1. mája, vybudovanie nových schodov oproti vlakovej stanice. Pracovalo sa ja na detskom ihrisku vo Valaskej - demontáž poškodených častí, demontáž kolotoča, oprava hojdačiek, čistenie a natieranie dosiek, oprava lavičiek, výmena a oprava častí, úprava terénu. V Základnej škole Jaroslava Simana – montáž skriniek pre deti, oprava stolov, stoličiek, oprava vodovodného potrubia (telocvičňa), výmena pletiva,

osadenie nových stĺpov v areály školy. V Základnej umeleckej škole sa uskutočnila oprava obrubníkov, betónovanie obrubníkov, demontáž plota a brány, betónovanie stĺpikov plota. Tento rok sa inštalovala aj nová vianočná výzdoba na Piesku. Počas celého roka sa priebežne uskutočňujú drobné bežné údržbárske práce.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

3.5. Výsledky volieb do Národnej rady Slovenskej republiky v obci Valaská

Celkovo vo voľbách do NR SR kandidovalo 25 politických subjektov. Volieb sa zúčastnilo 1 781 voličov a volebná účasť bola 59,6%.

Voľby do NR SR sa konali 29. februára 2020. V obci Valaská boli zriadené 4 volebné okrsky. Vo volebnom **okrsku č. 1** najviac voličov odovzdalo svoj hlas strane SMER-SD a to 195 hlasov. Na druhom mieste bola strana OĽANO s počtom hlasov 116 a tretou najvolenejšou politickou stranou bola strana Sme rodina s počtom hlasov 80. Pomerne veľké množstvo hlasov dostali aj strany ĽSNS – 74 a Koalícia PS a Spolu – 57 hlasov. Na konci sa ocitli strany Vlasť – 26 a SNS – 21. Vo volebnom **okrsku č. 2** najviac voličov odovzdalo svoj hlas strane SMER-SD a to 155 hlasov. Na druhom mieste bola strana OĽANO s počtom hlasov 142 a tretou najvolenejšou politickou stranou bola strana ĽSNS s počtom hlasov 80. Pomerne veľké množstvo hlasov dostali aj strany Sme rodina – 74 a strana Za ľudí – 30 hlasov. Na konci sa ocitli strany Vlasť – 19 a SNS – 18. Vo volebnom **okrsku č. 3** najviac voličov odovzdalo svoj hlas strane OĽANO a to 67 hlasov. Na druhom mieste bola strana ĽSNS s počtom hlasov 41 a tretou najvolenejšou politickou stranou bola strana SMER-SD s počtom hlasov 40. Pomerne veľké množstvo hlasov dostali aj strany Sme rodina – 24 a strana Dobrá voľba – 16 hlasov. Na konci sa ocitli strany Vlasť – 8 a SNS – 4. Vo volebnom **okrsku č. 4** najviac voličov odovzdalo svoj hlas strane SMER-SD a to 39 hlasov. Na druhom mieste bola strana OĽANO s počtom hlasov 34 a tretou najvolenejšou politickou stranou bola strana ĽSNS s počtom hlasov 19. Pomerne veľké množstvo hlasov dostali aj strany Sme rodina – 17 a strana SaS – 11 hlasov. Na konci sa ocitli strany SĽS Andreja Hlinku – 2 a SNS – 2.

4. Hospodársky život, výstavba a zmeny charakteru obce

V rámci **hospodárskej oblasti** bolo v roku 2020 plánovaných 18 opatrení – z toho realizácia 2 opatrenia bola splnená, 6 opatrení bolo zrealizovaných čiastočne a 7 opatrení nebolo zrealizovaných. V roku 2020 boli komplexne zrekonštruované komunikácie Robotnícka a Partizánska cesta. Pre Ulicu Hronská bola vypracovaná technická projektová dokumentácia, ktorá komplexne rieši teleso komunikácie, chodník aj s návrhom nového trasovania a odstavné plochy. V rámci integrovaného operačného programu mesto Brezno začalo s realizáciou projektu Cyklotrasa Brezno – Valaská. „Tento projekt je podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja“. Hlavným cieľom projektu je podpora nemotorovej dopravy, predovšetkým zvýšenie atraktivity cyklistickej dopravy, upokojenie dopravy a posilnenie regionálnej mobility. Dĺžka cyklotrasy na území obce Valaská bude cca 3km vedená Cestou Osloboditeľov. Pre Ulicu Hronská bola vypracovaná technická projektová dokumentácia, ktorá komplexne rieši teleso komunikácie, chodník aj s návrhom nového trasovania a odstavné plochy. Pre miestnu časť Piesok bola vypracovaná technická projektová dokumentácia pre výstavbu chodníka pozdĺž cesty I/72. V roku 2020 boli upravené a orezané stromy v rámci cintorína, bol realizovaný projekt rekonštrukcie strechy domu smútku a obnova vojnového hrobu č. 5090860002. V roku 2021 je naplánované vypracovanie projektovej dokumentácie na komplexnú rekonštrukciu domu smútku pre zníženie energetickej náročnosti. Aktualizácia web stránky obce z obsahového hľadiska prebiehala počas celého roka. Začiatkom roka sa zmenil správca webového sídla zo spoločnosti Webygroup na spoločnosť ersor s.r.o. V roku 2020 nebol vystavaný žiadny náučný chodník ani zariadenie cestovného ruchu. V roku 2020 boli zrekonštruované dva obecné byty, vymenili sa okná a dvere na nebytových priestoroch. V rámci **sociálnej oblasti** bolo v roku 2020 plánovaných 14 opatrení – z toho realizácia 4 opatrení bola splnená, 6 opatrenia boli zrealizované čiastočne a 4 opatrenia neboli zrealizované. Obec Valaská poskytuje starobným ako aj invalidným dôchodcom príspevok na stravovanie. Počet, ktorým sa poskytoval príspevok v roku 2020, bolo cca 15 obyvateľov. Od 01.01.2020 prijalo obecné zastupiteľstvo vo Valaskej nové VZN č.6/2019. Výška poskytnutia príspevku na stravovanie je 80% stravnjej jednotky, ktorú platí občan a 20 % platí obec. Príspevok je poskytnutý jednotlivcovi, ktorého výška dôchodku je do 500,00 € a dvojici (manželom) do 700,00 €. Služba donášky nákupov starším obyvateľom obce je zabezpečená formou opatrovateľskej služby, ktorú obec

poskytuje na základe prijatého VZN č. 7/2019 o poskytovaní sociálnych služieb. Koncom roku 2020 sa začali práce na projekte Detičkáreň. Projekt bude finálne zrealizovaný v roku 2021. V roku 2020 sa doplnili herné prvky na detskom ihrisku na Hronskej a zakúpili sa workoutové prvky, ktoré budú nainštalované v roku 2021. Obec v roku 2020 poskytla dotácie, priestorové a materiálne vybavenie športovým klubom. V rámci **environmentálnej oblasti** bolo v roku 2020 plánovaných 10 opatrení – z toho realizácia 3 opatrenia boli splnené, 5 opatrenia boli zrealizované čiastočne a 2 opatrenia neboli zrealizované. V priebehu roka obec zabezpečuje zber textilu, na zbernom dvore je možné odovzdať kovový odpad a viacvrstvové obaly. Zber textilu obec zabezpečuje prostredníctvom firmy Ľupčianka, s.r.o. a kovový odpad prostredníctvom firmy Metal servis recycling, s.r.o. V obci je zabezpečený separovaný zber skla, plastu a papiera. Separovaný zber odpadu zabezpečuje združenie obcí Ekológ a firma Ľupčianka, s.r.o. **Program životného prostredia** zahŕňa oblasť informovanosti a poradenstva, ochranu vodných zdrojov, ochranu ovzdušia, ochranu a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia. Pre každú oblasť bol zadaný cieľ, pričom na jeho dosiahnutie sme stanovili opatrenia, ktorých bolo naplánovaných 8 – z toho realizácia 1 opatrenia bola splnená, 5 opatrení bolo zrealizovaných čiastočne a 2 opatrenia neboli zrealizované. Počet obyvateľov zásobovaných vodou z verejného vodovodu predstavuje 100 %. Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov bola splnená. V roku 2020 bola ukončená súťaž návrhov, ktorej výsledkom bol získaný projektant pre projekt Revitalizácia Námestia 1. mája.

4.1. Rozpočet

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2020.

Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2020 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet ako schodkový. Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2020.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 11.12.2019 uznesením č. 113/2019 OcZ.

Rozpočet bol zmenený nasledovne:

1. zmena schválená dňa	13. 05. 2020 – uznesením OcZ č. 21/2020 účelové
2. zmena schválená dňa	13. 05. 2020 – uznesením OcZ č. 22/2020
3. zmena schválená dňa	16. 09. 2020 – uznesením OcZ č. 69/2020 – účelové

4. zmena schválená dňa	16. 09. 2020 – uznesením OcZ č. 70/2020 – účelové
5. zmena schválená dňa	30. 09. 2020 – účelové
6. zmena schválená dňa	16. 12. 2020 – uznesením OcZ č. 110/2020 – účelové
7. zmena schválená dňa	16. 12. 2020 – uznesením OcZ č. 111/2020 -
kompetencia starostu obce	
8. zmena schválená dňa	30. 12. 2020 – účelové

Rozpočet obce k 31. 12. 2020

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene
Príjmy celkom	3 849 135	4 075 983
z toho :		
Bežné príjmy	3 334 288	3 451 971
Kapitálové príjmy	0	745
Finančné príjmy	375 900	433 655
Príjmy RO s právnou subjektivitou	138 947	189 612
Výdavky celkom	3 849 135	4 072 237
z toho :		
Bežné výdavky	1 760 595	1 963 340
Kapitálové výdavky	375 900	264 600
Finančné výdavky	0	0
Výdavky RO s právnou subjektivitou	1 712 640	1 844 297
Rozpočtové hospodárenie obce	0	3 746

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve. Z predpokladanej finančnej čiastky v sume 1 643 179 EUR z výnosu dane z príjmov boli k 31.12.2020 poukázané finančné prostriedky zo ŠR v sume 1 695 545,71 EUR, čo predstavuje plnenie na 103 %.

Daň z nehnuteľností. Z rozpočtovaných 344 000 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2020 v sume 337 425,28 EUR, čo predstavuje plnenie na 98 %. Príjmy dane z pozemkov boli v sume 131 203,69 EUR, príjmy dane zo stavieb boli v sume 200 486,79 EUR a príjmy dane

z bytov boli v sume 5 734,80 EUR. K 31.12.2020 obec eviduje daňové pohľadávky v sume 28 395,80 EUR, z toho daň z nehnuteľnosti 27 916,22 €, penále v sume 36,00 € a daň za psa 443,58 €.

Daň za psa 3 164,60 €, pohľadávka k 31. 12. 2020 443,58 €

Daň za užívanie verejného priestranstva 1 112,50 €

Daň za nevýherné hracie prístroje 205,00 €

Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad 90 797,61 €. K 31.12.2020 obec eviduje pohľadávky za komunálny odpad v sume 17 595,38 €.

Daň za ubytovacie kapacity 1 086,00 €

4.2. Poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Valaská

V rámci aktivity Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia obec poskytla dotáciu Futbalovému klubu 16 000, -eur a pre malých futbalistov poskytuje obec priestory. Volejbalistom a stolnotenisevému oddielu sa poskytla dotácia 200 eur na turnaj a majú možnosť využívať telocvičňu ZŠ Jaroslava Simana. Obec poskytla pre Klub Biatlon Osrblic členské 2600 eur (200 eur na dieťa). Pánovi Andrišekovi AFZ team obec dala vyrobiť nálepky na jeho pretekárske autá, aby prezentoval obec. Obec mu prenajíma aj garáž na Technických službách. Športovému hasičskému zboru boli na súťaž zapožičané od obce lavicové sety, altánky a pódium a taktiež im boli poskytnuté finančné prostriedky na súťaž. 200 eur dotácia bola poskytnutá aj florbalovému krúžku, pod vedením pána Mageru v ZŠ. Odmena 200 eur bola odovzdaná aj rómskym spoluobčanom, ktorí každý rok robia súťaž vo futbale na multifunkčnom ihrisku pri kine. Jednotlivé občianske združenia organizujú z dotácií, ktoré získajú od obce akcie (napr. Krnohy, splav Hrona, Deň detí, súťaž o najlepšiu haruľu, živý Betlehem). Obec poskytuje pre verejnosť aj dve multifunkčné ihriská a v roku 2019 sa dostavilo doskočisko pri ihriskách.

Prehľad o poskytnutých dotáciách právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z.

Obec v roku 2020 poskytla dotácie v súlade so VZN č. 1/2018 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Valaská na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

Žiadateľ dotácie	Suma poskytnutých finančných prostriedkov	Suma skutočne použitých finančných prostriedkov
Účelové určenie dotácie : uviesť - bežné výdavky na ..... - kapitálové výdavky na		
OFK Slovan Valaská – bežné výdavky na činnosť futbalového klubu	16 000,00	12 000,00
Občianske združenie Pekný deň	300,00	300,00
Občianske združenie Valaš'ania	2 000,00	2 000,00
Občianske združenie Dychový orchester Valaská	500,00	400,00
MO Matice slovenskej Valaská	5 300,00	1 773,13
OZ Dobrovoľný hasičský zbor Valaská	1 000,00	1 000,00
AFZ Sport team Valaská	200,00	200,00
ZO Jednota dôchodcov Slovenska	1 500,00	0,00
ZO Slovenská zväz zdravotne postihnutých	250,00	250,00

K 31.12.2020 boli vyúčtované všetky dotácie, ktoré boli poskytnuté v súlade so VZN č. 1/2018 o dotáciách.

4.3. Ovčiarstvo a iné

V našej obci už dlhé roky pôsobí **Družstvo vlastníkov oviec Valaská**. Má svoje predstavenstvo a výbor. Združujú ovce vlastníkov nie len z Valaskej, ale aj z Osrbliu, Hronca, Brezna, Brusna, Strelníkov či Slovenskej Ľupče. Ovce sa pasú na pasienkoch v Suhej Doline, na Ždiariku, na Chvatimechu, na Piesku v časti Diel.

Vychýreným a úspešným chovateľom a výrobcom ovčích výrobkov je Valaš'an **Peter Kučera**. Venuje sa chovu východofrizského plemena oviec, ktorých má 80 kusov a obhospodaruje 35 hektárov pôdy.

Urbárske pozemkové spoločenstvo vo Valaskej: obhospodaruje majetok súkromných vlastníkov. V tomto roku bude 25 rokov od vzniku Spolku bývalých urbarialistov – pozemkové spoločenstvo Valaská, terajšie Urbárske spoločenstvo (UPS). V roku 1942 spolok viedli: predseda - Peter Zelenčík, lesný gazda - Martin Havrila, pokladník - Emil Mojžiš, zapisovateľ - František Štubňa, hájnik - Móric Urban. Na valnom zhromaždení v roku 1946 boli do funkcií zvolení: Peter Zelenčík - predseda, Karol Zelenčík – gazda, Július Bánik – pokladník, František Štubňa – zapisovateľ, Štefan Baník Hungár, Štefan Baník Valenzák. Po druhej svetovej vojne – zmene spoločenského poriadku bolo súkromné vlastníctvo pozemkov zákonom SNR č. 81/1949 Zb. dovtedy vedené na PKV č. 6 znárodnené, urbáristi stratili vlastníctvo k pôde. Zrušený bol aj Spolok bývalých urbarialistov Valaská. Lesné pozemky neboli zoštatnené a preto boli na základe Č. d. 1568/1950 evidované na PKV 1485. Ako vlastníkom v 1/1 bolo uvedené Urbárske spoločenstvo 976 46 Valaská. V ďalších rokoch bol užívateľom pozemkov ŠM Valaská. V roku 1991 vyšiel zákon 330/1991 o úprave vlastníckych vzťahov k pôde. Požiadavky na vydanie nehnuteľností neboli riešené, lebo došlo k územnej reorganizácii – v roku 1994 bol vytvorený okres Brezno. Rozpory v názoroch na obnovenie spoločného hospodárenia boli ukončené na mimoriadnom valnom zhromaždení Spolku bývalých urbarialistov Valaská dňa 15.11.1995. Do vedenia boli zvolení: Jozef Pacera – predseda, Jaromír Rafaj – podpredseda, Ing. Ľubomír Krupa – hospodár, Ing. Ivan Štubňa – tajomník, Marián Makovník – člen. V roku 1996 nastala zložitá situácia. Veterná smršť postihla 124 ha lesov. Na jej likvidácii bolo zazmluvnených sedem externých firiem. Výbor dobre organizoval likvidáciu, preto vo voľbách dňa 23.3.1996 boli do výboru spoločenstva zvolení: Ing. Krupa – predseda, Ing. Lehotský – hospodár, Ing. Štubňa – tajomník, Rafaj – člen a Hahn – člen. V roku 2000 ďalšia veterná smršť zasiahla naše lesy. Dobrá činnosť výboru sa odzrkadlila na výške dividend členov. V rokoch 1998 až 2002 boli dividendy vo výške 10 až 15 Sk/podiel, čo znamenalo až 51 000 Sk.- pre niektorých členov s väčším počtom podielov. Zasiahnuté plochy boli vysadené novými sadenicami. Priznanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na území Valaskej bolo vykonané Rozhodnutiami Okresného úradu v Brezne č. PPLH – 1339/97/S1 – poz. 11.8.1997 a ďalšími rozhodnutiami. Na základe týchto rozhodnutí boli vyhotovené listy vlastníctva: v k.ú. Valaská LV 1500, LV 2053, LV 2102, v k.ú. Bystrá LV 733, v k. ú. Horná lehota LV 1793 a LV 1882, po ROEPe LV 3286 a LV 3287, v k.ú. Brezno LV 6424 a LV 11699. Z PKV 1485 bol vyhotovený LV 1515, v k. ú. Valaská, ako vlastníkom – Pozemkové spoločenstvo Valaská v 1/1.

5. Školstvo

5.1. Materská škola Valaská

Materskú školu vo Valaskej navštevovalo 107 detí, ktoré chodili do 6 tried a venovalo sa im 12 pani učiteliek. Viedla ju p. riaditeľka Mgr. Iveta Babčanová a zástupkyňou bola Mgr. Stanislava Kaliská.

V **januári** si deti spolu s pani učiteľkami venovali hrám ale najmä edukačným činnostiam.

20. február sa niesol v zmysle masiek a karnevalu, ktorý sa uskutočnil v telocvični OUI Valaská, deti aj ich rodičia sa výborne zabavili a aj si zasúťažili.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

12. marec bol posledný deň, ktorý deti strávili v materskej škole.

Na **20. marca** bolo naplánované vynášanie Morény a takto sa deti s pani učiteľkami plánovali rozlúčiť so zimným obdobím.

Materská škola pripravovala počas dištančného vzdelávania detí rôzne úlohy a súťaže do ktorých sa deti vo veľkom počte zapíjali. Pani učiteľka Nitková ušila pre tie najmladšie deti v materskej škole rúška.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Jún patril návratu detí do materskej školy za prísnych protiepidemiologických opatrení a rozlúčke s predškolákmi.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V **septembri** nastúpili deti do MŠ a snažili sa hlavne tí najmenší adaptovať. Žiaľ v dôsledku protiepidemiologických opatrení boli zrušené všetky záujmové aktivity.

V **októbri** deti s pani učiteľkami pripravovali darčeky pre starých rodičov a tiež si nacvičili krátky program, ktorý pani učiteľky natočili na video a bolo prístupné na stránke MŠ na Facebooku. Deti si užili aj púšťanie šarkanov.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V **novembri** si deti zasúťažili o najkrajšiu tekvicu. Deti v zelenej triede si spolu upiekli gaštany.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

4. november patrí oslave Materských škôl na Slovensku. Deti spolu s pani učiteľkami ho oslávili, všetci vo svojej triede. Vymysleli si rôzne tvorivé aj zábavné aktivity.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V **decembri** sa deti s pani učiteľkami pripravovali na príchod Vianoc a vyrábali darčeky či Vianočné pozdravy. Samozrejme na deti nezabudol ani Sv. Mikuláš a prišiel im rozdať balíčky plné sladkostí a ovocia.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V tejto ťažkej dobe sa všetky pani učiteľky snažili vynahradiť deťom spoločné stretávania sa a aktivity aj s deťmi z iných tried v MŠ. Pripravovali rôzne zábavné aj edukačné aktivity, učili sa divadelné scény, tance, či nové piesne.

5.2. Základná škola Jaroslava Simana

Základnú školu Jaroslava Simana vo Valaskej viedla PaedDr. Michaela Badínková a zástupkyňami boli PaedDr. Miriam Slivková a Mgr. Ingrid Sedliaková. Základnú školu navštevovalo 382 žiakov. V apríli prebehlo výberové konanie na post riaditeľa školy. Novou riaditeľkou školy sa stala PaedDr. Michaela Badínková a zástupkyňou pre druhý stupeň Mgr. Ingrid Sedliaková. V tomto roku ZŠ oslavuje 50te výročie založenia školy.

10. januára prebehlo aj školské kolo biologickej olympiády.

15. januára sa uskutočnilo okresné kolo olympiády v anglickom jazyku, ktorého sa zúčastnili aj žiaci 2. stupňa.

23. januára našu školu reprezentovali žiaci aj na súťaži Šalianský Mat'ko.

27. januára sa žiaci 1. stupňa zapojili do výtvarnej súťaže MAS MURÁNSKA PLANINA. V Tisovci sa konalo jej slávnostné vyhodnotenie. Medzi ocenenými boli aj naše žiačky.

29. januára sa v Centre voľného času uskutočnilo OK - Matematickej olympiády kategórie Z5.

6. februára sa naša škola zapojila do 66. ročníka do súťaže v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. V tento deň sa v CVC v Brezne riešili aj úlohy okresného kola Geografickej olympiády.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V dňoch **10. februára - 14. februára** absolvovali žiaci siedmeho ročníka lyžiarsky výcvik aj s nočľahom v Hoteli Borová Sihoť a lyžiarsky sa zdokonaľovali na svahoch v SKI Opalisko v Závažnej Porube.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

14. februára sa konala aj dejepisná olympiáda.

21. februára si užili žiaci našej školy karnevalový deň plný zábavy.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

4. marca prebehlo okresné kolo „Hviezdoslavov Kubín“ a naši žiaci sa zúčastnili pod vedením p. učiteľa Mageru Horehronskej florbalovej ligy kde získali pekné tretie a deviate miesto.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Od **13. marca** z preventívnych dôvodov proti šíreniu koronavírusu sa naša škola zatvorila až do odvolania.

Vzhľadom na prerušenie vyučovania z dôvodu mimoriadnej situácie spôsobenej ochorením COVID19 nebolo možné absolvovať súťaže v takom rozsahu ako zvyčajne. Žiaci sa zúčastnili internetovej súťaže iBobor. Bohaté zastúpenie mali aj rôzne matematické súťaže ako Maksík, Všetkovedko, Expert a Pytagoriáda online formou v okresnom kole bolo z našej školy 9 úspešných riešiteľov.

1. júna sa začalo prezenčné vyučovanie pre žiakov prvého až piateho ročníka za prísnych protiepidemiologických podmienok.

Od **25. júna** bolo obnovené školské vyučovanie vo všetkých ročníkoch ZŠ.

17. a 18. augusta prebehlo letné stretnutie budúcich prvákov.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

17. až 21. augusta sa uskutočnila „Letná škola“, ktorú pre záujemcov pripravil p. učiteľ Magera.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Žiaci siedmeho ročníka si pod vedením p. učiteľky Skladanej uctili pamiatku padlých hrdinov v SNP pri pamätníku v materskej časti obce Valaská.

10. septembra na škole prebehol „Deň jazykov“. Žiaci vyrábali postery a plagáty o štátoch, ktoré si vybrali a zaujali ich.

11. septembra si žiaci a učitelia našej školy pripomenuli na Deň kroja tradície našich predkov.

Október žiaci 1. – 6. ročníka sa zapojili do česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy*. V tomto roku prebiehal jeho 11. ročník s témou *Radost z čítania ukrytá vo veršoch básní alebo v próze*. Záložky vyrábali žiaci 1. stupňa pod vedením svojich triednych učiteliek a v piatom ročníku pod vedením vyučujúcich slovenského jazyka a literatúry a výtvarnej výchovy. Vyrobené záložky si žiaci spolu s textami vymieňali s českou školou z Karvinej.

26. októbra žiaci druhého stupňa opäť prechádzajú na dištančnú formu vzdelávania.

V **Novembri** sa žiaci 1. stupňa aj v tomto školskom roku zapojili do výtvarnej súťaže *Chutné maľovanie*.

Dňa **25. novembra** sa pri dodržaní prísnych epidemiologických pravidiel uskutočnilo školské kolo olympiády v anglickom jazyku.

7. decembra sa mohli deti prvého stupňa tešiť zo sladkého potešenia od Sv. Mikuláša.

V tomto školskom roku sme sa po prvýkrát s LÁSKOU zapojili do celoslovenskej zbierky pre seniorov v domovoch dôchodcov *Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?* Tento dobrý skutok lásky si započítame do celoročného projektu „Som Valaš’an“, v ktorom sa žiaci 7. ročníka majú chuť zapájať do rôznych činností a aktivít nielen v obci Valaská. V rámci aktivít žiackeho projektu „Som Valaš’an“ vyrobili žiaci pozdravy k Vianociam pre obyvateľov obce. **Sprievodná dokumentácia: Fotografia**

5.3. Základná umelecká škola Valaská

Našu „zušku“ navštevovalo 337 žiakov. Z toho na hudobnom odbore je 167 žiakov, na tanečnom odbore 56 žiakov a na výtvarnom 114 žiakov. Riaditeľkou Základnej umeleckej školy vo Valaskej bola PaedDr. Adriána Škrváňová DiS.art. Vedúca elokovaného pracoviska Predajná Vlasta Pastorková, vedúca elokovaného pracoviska Podbrezová Mgr. art. Martina Hricovíny.

22. januára sa uskutočnil polročný triedny koncert v triedach pedagógov Hricovíny, Fačka, Ciglerovej a Pastorkovej.

24. januára sa uskutočnil polročný triedny koncert v triedach pedagógov Pisára a Jenču a taktiež na elokovanom pracovisku v Podbrezovej.

27. januára sa uskutočnil polročný triedny koncert v triedach pedagógov Bundovej, Fačka, Gajdošovej a Škrváňovej. Taktiež sa uskutočnil polročný triedny koncert na elokovanom pracovisku v Predajnej.

31. januára v Kultúrnom dome vo Valaskej prebehol polročný koncert tanečného odboru.

7. februára sa uskutočnil školský ples v Hronci.

13. februára sa žiaci zúčastnili regionálnej súťaže v hre na keyboarde v Brezne.

25. februára absolvovali naši výtvarníci exkurziu v Londýne, kde navštívili rôzne múzeá a galérie.

31. mája navštívili žiaci výtvarného odboru galérie v Ružomberku.

2. júna Exkurzia našich výtvarníkov - Expozícia v kaštieli Divín.

12. júna Vernisáž výstavy „Kultúry sveta“ (záverečná výstava výtvarného odboru)

18. júna sa za prísnych protiepidemiologických podmienok uskutočnil Absolventský koncert.

30. júna prebehlo profesionálne nahrávanie piesne, ktorej autorom je Ján Jenča - Úsmev je dar. Nahral a naspieval spevácky zbor a pedagógovia ZUŠ Valaská.

Júl – október výstava spoločenstva EXZU vo Vydrovskom skanzene „Návraty a Impresie“.

7. augusta exkurzia výtvarného odboru - Modrý Kameň.

11. august maľba výtvarného odboru v Plenéri (Lipová).

18. august exkurzia výtvarného odboru - Ružomberok, Likava.

21. august tvorivý Workshop výtvarného odboru spojeného s opekačkou „Cindej04“.

29. august maľba výtvarného odboru v Plenéri (Lipová).

September – december Výstava spoločenstva EXZU „Valaská v premenách času“.

5. septembra Exkurzia výtvarného odboru - Fil'akovo, Lučenec.

12. septembra tvorivý Workshop výtvarného odboru spojeného s opekačkou „Cindej04“.

November – december Výstava spoločenstva EXZU v galérii SNM Modrý Kameň „Očami fantázie“.

23. decembra sa nahrával Vianočný pozdrav- hudobný odbor, videonahrávka dvoch piesní.

Absolventky výtvarného odboru Eva Huňová a Andrea Fašková sú známe svojou vlastnou tvorbou. Evka tvorí krásne veci ako magnetky, odznaky, náušnice, mydelničky a mnoho iného z keramiky a Andrea vydala vlastne Fantasy omaľovánky.

5.4. Odborné učilište internátne Valaská

V našej obci vzdeláva žiakov aj OUI. Poskytuje vzdelanie deťom v špeciálnej materskej škole, žiakov na špeciálnej základnej škole vo variante A, B aj C. OUI spolu navštevovalo 147 žiakov. Vzdelávajú sa tu aj žiaci na odbornom učilišti kde sa môžu vyučiť v odboroch ako Opatrovateľská starostlivosť v zariadeniach soc. starostlivosti, Obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál, Obchodná prevádzka – príprava jedál, skladovanie a predaj tovaru, Stavebná výroba – maliarske a natieračské práce, Stavebná výroba – murárske práce, Strojárska výroba - ručné spracúvanie kovov, Poľnohospodárska výroba so zameraním na opravu poľnohospodárskych strojov, Krajčírstvo so zameraním na odevnú konfekciu a bielizeň.

Riaditeľkou školy bola v roku 2020 *Mgr. Iveta Setvákova* a zástupkyňami *Mgr. Milena Fábryov* a *Ing. Martina Turňová*.

Žiaci školy sa vo všetkých organizačných zložkách zapájali do rôznych súťaží. V spolupráci s Štátnymi lesmi Čierny Balog sme sa zapojili do zberu šípok a environmentálnych súťaží. Pod záštitou obecného úradu Valaská žiaci skrášľovali a čistili svoju obec v rámci Dňa Zeme. Pri príležitosti svetového dňa vody žiaci čistili okolie vodných tokov. Zúčastnili sa výtvarnej súťaže "Ochránarik", ktorú organizuje Okresný úrad so sídlom v Brezne. Zapájali sa do rôznych kultúrnych podujatí organizovaných v obci. Už tradične zdobia pedagogickí zamestnanci školy v čase pred Vianocami adventný veniec na námestí, podieľajú sa na veľkonočnej výzdobe v obci Valaská a v miestnej časti Piesok. Najlepší milovníci literatúry sa už po druhý krát zúčastnili literárnej súťaže s názvom Tvoríme vlastnú knihu, ktorú vyhlasuje Krajská knižnica v Žiline a napísali vlastnú knihu "Moje mesto - príbeh, ktorý sa možno nestal". Ich kniha získala 1. miesto v kategórii detí so zdravotným znevýhodnením. Všetky aktivity školy boli pravidelne uverejňované v obecných novinách Valašiansky hlásnik a na webovej stránke školy. Veľmi dobré výsledky dosiahli žiaci pod vedením majstrov odbornej výchovy na zmluvných pracoviskách praktickej prípravy o čom svedčia pozitívne hodnotenia vedúcich zmluvných pracovísk. Sú to prevádzky školských jedální:

Materská škola Valaská

Základná škola Jaroslava Simana Valaská,

Základná škola s materskou školou v Brezne na Mazorníku,

Gastroservis Podbrezová s.r.o,

Kuchyňa v DSS a DD Brezno.

Žiakov, ktorí sa vzdelávajú v učebnom odbore zameranom na prípravu, skladovanie a predaj tovaru môžete stretnúť vo veľkých hypermarketoch – Billa Brezno, Fresh Brezno, Tesco Brezno. Vedenie ZLH Plus a.s. Hronec ponúka pracovné pozície aj našim absolventom, ktorí ukončili štúdium v učebnom odbore Stavebná výroba – murárske a maliarske práce.

Odborné učilište internátne poskytlo jednej absolventke možnosť získať praktické zručnosti aj prostredníctvom absolvovania absolventskej praxe v našej školskej kuchyni. V roku 2020 bol ukončený projekt „Zníženie energetickej náročnosti budovy OUI Valaská“, ktorého vyhlasovateľom bolo Ministerstvo životného prostredia v zastúpení Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou. Cieľom projektu po realizácii bolo zníženie energetickej náročnosti pri prevádzke budovy školy.

Už dlhší čas škola spolupracuje so spoločnosťou Alternatíva – Centrum nezávislého života n.o, ktorá poskytuje služby žiakom učilišťa a praktickej školy s cieľom podpory a rozvíjania sociálnych zručností.

V januári sa uskutočnila na Chvatimechu aj zimná univerziáda, matematická olympiáda žiakov piateho až deviateho ročníka, ale aj spevácka súťaž.

5.5. Centrum pre deti a rodiny Valaská

Centrum pre deti a rodiny Valaská poskytuje celoročnú starostlivosť deťom a mladým dospelým pobytovou formou v štyroch samostatne usporiadaných skupinách a v dvoch špecializovaných samostatných skupinách. Samostatné skupiny sú umiestnené v dvoch bytoch v Brezne a v rodinných domoch v Brezne a v Čiernom Balogu. CDR poskytuje starostlivosť deťom od 0 do 25 rokov. Deťom od 0 do 6 rokov poskytujú starostlivosť väčšinou profesionálne náhradné rodiny.

Špecializované samostatné skupiny sa nachádzajú v kmeňovej budove vo Valaskej, v týchto skupinách sa poskytuje starostlivosť deťom s duševnou poruchou a deťom s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré vyžadujú ošetrovateľskú starostlivosť.

K 31. decembru má Centrum pre deti a rodiny celkovo 65 zamestnancov, 6 profesionálnych náhradných rodín, 6 skupín a 60 detí. V kmeňovej budove CDR je špecializovaná samostatná skupina pre deti ŤZP s ošetrovateľskou starostlivosťou, špecializovaná samostatná skupina pre deti s duševnou poruchou, administratíva a priestor pre výkon opatrení ambulatnou

formou. V roku 2020 bolo prijatých 9 detí a CDR opustilo celkovo 9 detí. Priemerná dĺžka pobytu detí v CDR je cca. 4,5 roka. Počet ukončených opatrení terénnou, alebo ambulatnou formou v roku 2020 bolo 12. Aj v tomto roku sa v Centre pre deti a rodiny Valaská pokračovalo v projekte „Život mladých pod kontrolou“. Cieľom je rozvíjanie sociálnych zručností a finančnej gramotnosti u detí a mladých dospelých v CDR. V rámci neho sa realizovali napr. aktivity zamerané na šetrenie v domácnosti, rozumné hospodárenie s rodinnými financiami, tvorenie drobných úspor. Deti sa učili plánovať nákupy, čítať pokladničné doklady, pripraviť jednoduché lacné jedlá; Získali informácie o odvodoch zo mzdy a daniach, o rôznych povolaniach a ich vzťahu k vzdelaniu, navštívili mincovňu v Kremnici, vyskúšali si „mini podnikanie“

5.6. Centrum príležitostí Valaská

Centrum príležitostí Valaská - ZMR (CPV ZMR) je organizáciou, ktorá už viac ako 20 rokov zameriava svoje aktivity na zlepšenie životných podmienok zdravotne, sociálne znevýhodnených a ohrozených skupín obyvateľov. Cieľmi práce sú: medzikultúrny dialóg, integrácia sociálne znevýhodnených skupín a občanov do spoločnosti, prevencia dysfunkčnosti a sociálnej patológie rodín. CPV ZMR svoju činnosť vykonáva aj prostredníctvom národných projektov komunitnej a terénnej sociálnej práce. V obci Valaská má zriadené komunitné centrum kde poskytuje sociálne poradenské služby a asistenciu pre občanov, krízovú intervenciu, ako aj prevenčné neformálne vzdelávacie služby pre deti a mládež.

6. Kultúra

22. februára sme si užili Fašiangy na našom námestí. Vystúpili MSS Krnohári a heligonkár Jožko Dolinský so sólistom

24. februára sme sa vďaka MO MS Valaská opäť mohli vrátiť do starých čias a užiť si atmosféru pravých dedinských páračiek peria pri dobrom jedle a ľudovej hudbe

6. marec sa uskutočnili oslavy 75. výročia oslobodenia obce Valaská. Pietny akt kladenia vencov umocnilo vystúpenie spevokolu Lipka a Dychovej hudby Valaská. Doobedný program

sa niesol v znamení Matičného pochodu miestnych matičiarov a žiakov ZŠ J. Simana pod vedením predsedu MO MS Valaská, PaedDr. Matúša Mageru.

1. mája bol otvorený Hutnícky skanzen vo Valaskej. Ide o múzeum histórie hutníctva na Pohroní.

V **júli** boli pozvané členky OZ Pekný deň na druhý ročník udeľovania certifikátov značky Regionálny produkt Horehronie, ktorý bol spojený s „krstom“ novej kuchárky Horehronie na tanieri, na tvorbe ktorej sa členky OZ Pekný deň podieľali.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

29. júla sme v našej obci privítali vzácnu návštevu a to prezidentku Slovenskej republiky – **Zuzanu Čaputovú**. V obci navštívila konkrétne sociálny podnik WASCO, ktorý sídli v časti Piesok, v bývalých priestoroch Strojárne Piesok. Uvedená spoločnosť prevádzkuje práčovňu, ale aj komunitné centrum.

12. júna sa uskutočnila v KD Valaská výstava Kultúry sveta, ktorý trvala do konca augusta.

1. augusta sa konal už tretí ročník Memoriálu Pavla Zelenčíka. Naši chlapci sa umiestnili na peknom treťom mieste. Najlepšie zo žien boli hasičky z Gašparova.

29. novembra sa zapálila na našom námestí prvá adventná svieca.

5. decembra privítanie Mikuláša – online vysielanie. Mikuláš prešiel na „saniach“ celú obec a deťom zamával do okien.

6. decembra sa zapálila na našom námestí druhá adventná svieca.

13. decembra sa zapálila na našom námestí tretia adventná svieca.

20. decembra sa zapálila na našom námestí štvrtá adventná svieca.

Kultúrny život v obci bol pandemickou situáciou mimoriadne poznačený. Po 48. rokoch sa vo Valaskej v dôsledku protiepidemiologických opatrení nekonal Festival dychových hudieb.

6. 1 550. výročie vzniku obce Valaská

Rok 2020 bol pre našu obec veľmi významný. V tomto roku sa písala už jej 550-ročná história. Na oslávenie jubilea sme sa intenzívne pripravovali od polovice roku 2019. Pandémia a všetky tie protipandemické opatrenia zabránili nielen nám, ale všetkým organizovať akékoľvek kultúrno-spoločenské podujatia. Boli sme z toho viac než skeptickí, veď vo Valaskej žijeme bohatým kultúrno-spoločenským dianím, previazaní na tradície svojich predkov. Všetci sme si veľmi priali, aby našim oceneným občanom mohli byť odovzdané ocenenia, aby mohla byť odhalená socha, aby opäť na námestí mohla zaznieť tak

pre Valaskú tradičná dychovka, či aby sa uviedol nový šat Zvoničky na Piesku. Pri príležitosti osláv obce bol vydaný aj farebný bulletin Víťazkou návrhu loga osláv 550. výročia obce sa stala Soňa Cibulová. Organizácie ako aj občania mohli nominovať na Čestné občianstvo obce (§. 33) osoby, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj a zveľadovanie obce, ochranu jej záujmov, šírenie dobrého mena, za vynikajúce tvorivé výkony; Cenu obce (§. 34) za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vedeckej, technickej, umeleckej, športovej, publicistickej alebo verejno-prospešnej činnosti; osoby, ktoré sa významným spôsobom pričínili o hospodársky a kultúrny rozvoj doma i v zahraničí; cenu starostu obce.

Osobnosti obce Valaská budú ocenené v zmysle Štatútu obce Valaská v troch kategóriách. Čestné občianstvo obce Valaská sa udeľuje osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj a zveľadovanie obce, ochranu jej záujmov a šírenie jej dobrého mena, alebo osobám, ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi. Cena obce Valaská sa udeľuje za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vedeckej, technickej umeleckej, publicistickej alebo verejno-prospešnej činnosti. Osobe alebo osobám, ktoré sa významným spôsobom pričínili o hospodársky a kultúrny rozvoj obce alebo jej propagáciu doma i v zahraničí. Občanom, ktorí pomáhali pri záchrane ľudských životov a ochrane majetku obce. Výnimočne sa môže udeliť cena obce i po smrti – in memoriam. V takom prípade sa cena odovzdá rodinným príslušníkom pocteného. Cena starostu obce sa udeľuje osobám, jednotlivcom, kolektívom, skupinám osôb, inštitúciám a právnickým osobám s trvalým pobytom v SR, a to aj pri významných jubileách a výročiach, za úspešnú a záslužnú činnosť v prospech obce. O jej udelení rozhoduje starosta obce.

Na udelenie Čestného občianstva obce Valaská boli nominované 3 osoby, na Cenu obce Valaská 6 osôb a Cenu starostu obce Valaská 4 osoby. Obecné zastupiteľstvo schválilo dňa 16. 09. 2020 všetky nominované osobnosti.

Sú to:

CENA STAROSTU OBCE: Doc. Mgr. art. Pavol Tužinský, ArtD; Mgr. Eva Hanková; Blažena Pastírová; Anna Gondová; Darina Felnerová; Terézia Poliaková

CENA STAROSTU OBCE IN MEMORIAM: Paula Simanová

CENA OBCE VALASKÁ: Mgr. Eva Kúdelková; Viera Zelenčíková; PaedDr. Dušan Sliachan; Peter Turňa

CENA OBCE VALASKÁ IN MEMORIAM: Páter Alojz Kolmačka; Vdp. Anton Vačko, dekan; Mgr. Ján Weiss

ČESTNÝ OBČAN OBCE VALASKÁ: MUDr. Jozef Ďuriš

ČESTNÝ OBČAN OBCE VALASKÁ IN MEMORIAM: Andrej Zafka; Prof. MUDr. Ladislav Šimun, CSc.

Oslavy obce Valaská sa v tomto roku pre epidemiologické opatrenia v dôsledku ochorenia COVID 19 neuskutočnili. Rovnako aj odhalenie sochy Valacha, ktorá je umiestnená na Námestí 1. mája vo Valaskej sa uskutoční spolu s oslavami obce v roku 2021. Autormi sochy Valacha sú Richard Hollý z Novej Bane a Natália Fašková z Valaskej, obaja absolventi odboru Sochárstvo a priestorová tvorba v ateliéri figurálneho prejavu u doc. Petra Gáspára, akad. soch.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

7. Šport

8. februára sa na lyžiarskom vleku na Majeri v Hronci uskutočnil tretím ročník krňohových pretekov. Valaskú reprezentovalo 8 posádok. Zastúpenie sme mali v každej kategórii a aj krásne umiestnenia. Kategória ženy: 1. miesto - Patrícia Piliarová, Michaela Bruncková Kategória muži: 2. miesto - Juraj Kubove, Jaroslav Adamec zmiešaná posádka: 1. miesto - Ľubka Stieranková, Miroslav Zelenčík.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

28. – 29. februára sa uskutočnili Medzinárodné preteky v krňáčkach. Medzi umiestnenými boli naši Valašt'ania Jakub Víchr, Alechander Murín, Miroslav Zelenčík, Ľubomíra Stieranková, Martina Vrbovská a Patrícia Piliarová.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

1. augusta sa konal už tretí ročník Memoriálu Pavla Zelenčíka. Naši chlapci sa umiestnili na peknom treťom mieste. Najlepšie zo žien boli hasičky z Gašparova.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Športový život bol výrazne poznačený pandémiou Covid 19, keďže boli zakázané akékoľvek športové aktivity.

8. Cirkevný život

Pokrstených bolo v roku 2020 19 detí z toho 8 chlapcov a 11 dievčat. Cirkevný sobáš mali tri páry a na prvom svätom prijímaní bolo 12 detí a jedna dospelá osoba. Cirkevný pohreb malo

24 zosnulých z toho 11 žien a 13 mužov. V roku 2020 bol farským administrátorom farnosti Valaská Mgr. Roman Kupčák.

V súčasnosti je v našej farnosti 9 ruží, ktoré majú po 20 členov; len dve z nich sú neúplné.

5. júla sa uskutočnila v našej farnosti slávnosť Prvého Svätého prijímania.

15. októbra bol preložený náš duchovný správca Roman Kupčák do farnosti Prakovce a novým správcom farnosti sa stál Mgr. Martin Trojan, ktorý k nám prišiel z farnosti Divín.

Aj cirkevný život bol poznačený obmedzeniami súvisiacimi s ochorením COVID 19. Sv. omše sa slúžili v obmedzenom režime až nakoniec boli v decembri verejné bohoslužby pozastavené až do odvolania. Pán farár ale nechcel nechať veriacich bez bohoslužieb a tak vysielal sv. omše online.

9. Zdravotníctvo

V našej obci v roku 2020 poskytovala detským pacientom a dorastu zdravotnú starostlivosť MUDr. Elena Auxtová spolu so zdravotnou sestrou Elenou Franekovou.

O dospelých pacientov sa starala MUDr. Lubomíra Dolinská a pani sestrička Renáta Pobožná.

V zubnej ordinácii pre deti aj dospelých poskytovala zdravotnú starostlivosť MDDr. Miroslava Košíková a pani sestrička Zuzana Giertlová.

V lekární Helenium sa všetkým zákazníkom s vysokou odbornosťou a profesionalitou venovala PharmDr. Helena Giertlová. Ambulancie v našej obci tiež fungovali v núdzovom režime.

10. Počasie

Na Slovensku bol rok 2020 silne nadnormálny a zaradil sa tak medzi desať najteplejších rokov zaznamenaných od začiatku meteorologických meraní. Minulý rok bol tiež zrážkovo nadnormálny. Rok 2020 skončil s odchýlkou 1,3 stupňa Celzia. Najteplejším mesiacom bol február a tiež aj december. Najchladnejším bol máj. Všetky ročné obdobia boli, s výnimkou jari, výrazne teplotne nadnormálne. Najvyššiu dennú teplotu, 36 stupňov Celzia, namerali vlni meteorológovia v júli v Senici. Najnižšiu dennú teplotu zaznamenalo SHMÚ v marci, a to

mínus 22 stupňov Celzia. Najbohatším na zrážky bol minuloročný október. Február bol mimoriadne teplý a aj bohatý na zrážky. Apríl bol veľmi suchý s „mimoriadne až extrémne vysokými mesačnými sumami slnečného svitu“. Druhá polovica roka bola z pohľadu zrážok výrazne odlišná v porovnaní s obdobím od 10. marca do približne 15. mája. V tomto čase na Slovensku prevažovali mimoriadne až extrémne suché podmienky. Za možné príčiny sucha môžeme označiť nedostatok snehu počas predchádzajúcej zimy, dlhotrvajúce anticyklonálne počasie v apríli, nízky úhrn zrážok a nadpriemerný slnečný svit, ktorý na niektorých miestach prekonal rekord od roku 1961. Treba spomenúť aj výskyt búrok nazývaných supercely, ktoré sa vyskytli na Slovensku. Išlo napríklad o supercelu posúvajúcu sa od Balatonu cez Slovensko až do Poľska. V oblasti Veľkého Medera vtedy spôsobila veľké škody. Búrky výrazne poznačili letnú sezónu.

Vo Valaskej bolo zimné obdobie premenlivé. Začiatkom roka bolo chladné počasie so snehom. Najviac snehu sme mali v januári. Jar bola nebola na zrážky bohatá tak, ako sme zvyknutý. Teplotne bola relatívne stabilná. Leto bolo bohaté na vysoké teploty. Jeseň začala pomerne stabilným počasím. November bol daždivý. Zvyšok kalendárneho roka bol, čo sa teplôt a zrážok týka, priemerný. Vianoce sme žiaľ ani tento rok nemali zasnežené. December bol síce teplotne primeraný zimnému obdobiu, ale napriek tomu sme sa zasnežených Vianoc nedočkali.

11. Dianie vo svete

Dianie vo svete bolo rovnako ako u nás na Slovensku ovplyvnené nákazlivým a rýchlo sa šíriacim vírusom COVID 19. Vírus vo svete pripravil o život milióny ľudí. V januári spoločnosťou najviac rezonovala smrť veliteľa elitnej jednotky iránskych Revolučných gárd Kásema Solejmáního Kásema Solejmáního, ktorého zabila Americká armáda. Chorvátsko sa po prvý raz ujalo rotujúceho predsedníctva Európskej únie. Taktiež demisia ruského premiéra Dmitrija Medvedeva, ktorý stál na čele vlády od 8. mája 2012 bola veľkým prekvapením. **30. januára** - Krízový výbor Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) vyhlásil stav globálnej zdravotnej núdze. Urobil tak v súvislosti s nákazou spôsobenou novým koronavírusom Covid-19. Na konci januára spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska oficiálne vystúpilo z Európskej únie. V apríli Rakúsko uzavrelo svoju poslednú uhoľnú elektrárňu v Mellachu, neďaleko Grazu, čím ukončilo výrobu elektriny z uhlia. Rovnako odstavilo svoju

poslednú uhľnú elektráreň aj Švédsko. Amerikou ale aj celým svetom otriasla v máji smrť Afroameričana Geoga Floyda, ktorý zomrel po policajnom zásahu v štáte Miennesota. Prvého júla polročné predsedníctvo EÚ prebralo Nemecko. V druhom kole prezidentských volieb v Poľsku zvíťazil úradujúci prezident Andrzej Duda. V auguste sa uskutočnili prezidentské voľby aj v Bielorusku. Na základe oficiálnych výsledkov prezidentské voľby v Bielorusku vyhral Alexander Lukašenko, ktorý vládne v krajine už 26 rokov. Opozícia označila hlasovanie za zmanipulované a začala organizovať sériu protestných mítingov a demonštrácií. Popredný predstaviteľ ruskej opozície Alexej Navalnyj upadol do kómy počas letu zo Sibíri do Moskvy. Podľa nemeckých lekárov bol otrávený látkou zo skupiny novičok. K rovnakým výsledkom dospeli aj špecializované laboratória vo Francúzsku a vo Švédsku a tiež Organizácia pre zákaz chemických zbraní (OPCW). Koncom septembra vypukli ťažké boje v separatistickom regióne Náhorného Karabachu. Išlo o najväčšiu eskaláciu konfliktu od roku 2016 medzi bývalými sovietskymi republikami Arménskom a Azerbajdžanom, ktoré už desaťročia vedú územné spory o túto arménsku enklávu na azerbajdžanskom území. Začiatkom novembra došlo v centre Viedne k teroristickému útoku, ktorý si vyžiadal 4 mŕtvych a 22 zranených. K streľbe došlo neďaleko synagógy a na ďalších piatich miestach. K útoku sa prihlásila extrémistická organizácia Islamský štát (IS). V novembri sa uskutočnili aj voľby amerického prezidenta. Demokratický kandidát Joe Biden porazil úradujúceho prezidenta Donalda Trampa. Dosluhujúca hlava štátu, republikán Trump však odmietne uznať volebnú porážku, keď tvrdí, že víťazstvo mu ukradli a že hlasovanie bolo zmanipulované. Voľby prebehli aj v Moldavsku. V druhom kole prezidentských volieb v Moldavsku zvíťazila proeurópska expremiérka Maia Sanduová, ktorá porazila úradujúceho proruského prezidenta Igora Dodona. V poradí deviatym prezidentom Moldavska sa po prvý raz v histórii krajiny stala žena.

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTACIE ROK

2020

FOTOGRAFIE

Verejný a spoločenský život

1. Logo osláv výročia 550. výročia obce Valaská
2. Celoplošné tetovanie COVID 19 v našej obci

Technické služby obce Valaská

3. Práca našich TS Valaská

Materská škola Valaská

4. Karneval
5. Edukačné aktivity detí počas dištančného vzdelávania
6. Rozlúčka s predškôlkami
7. Mesiac úcty k starším
8. Deň Materských škôl
9. Tekvice
10. Rúška
11. Tradície v našej MŠ
12. Mikuláš
13. Vianoce

Základná škola Jaroslava Simana Valaská

14. Hviezdoslavov Kubín
15. Lyžiarsky výcvik
16. Karneval
17. Horehronská florbalová liga
18. Letná škola
19. Letné stretnutie budúcich prvákov
20. Dobrý skutok

Základná umelecká škola Valaská

21. Vystúpenie tanečného odboru
22. Výstava výtvarného odboru Kultúry sveta
23. Absolventský koncert
24. Tvorivý workshop

Odborne učilište internátne Valaská

25. Život v škole

Kultúra

26. Fašiangy
27. Dedinské páračky
28. Oslavy 75. výročia oslobodenia obce Valaská
29. Hutnícky skanzen vo Valaskej
30. Návšteva prezidentky SR
31. Memoriál Pavla Zelenčíka
32. Prvá adventná nedeľa
33. Druhá adventná nedeľa
34. Tretia adventná nedeľa
35. Štvrtá adventná nedeľa

550. výročie vzniku obce Valaská

36. Bulletin obce Valaská a socha Valacha

Šport

37. Tretí ročník krnohových pretekov na Majery
38. Medzinárodné krnohové preteky v Jasnej